

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Legii cu privire la modificarea Legii nr. 8/2005 cu privire la Portul
Internațional Liber „Giurgiulești”

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul Legii cu privire la modificarea Legii nr. 8/2005 cu privire la Portul Internațional Liber „Giurgiulești” a fost elaborat de către Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul actului normativ este determinat de reformele structurale aferente procesului de integrare europeană și, în egală măsură, de realizarea documentelor de planificare strategică în materie de dezvoltare a infrastructurii de transport și creștere economică, precum și a Programului de activitate al Guvernului. Astfel, *Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”*, aprobată prin Legea nr. 315/2022, stabilește drept prioritate dezvoltarea transportului naval – prioritatea 5.21 – în timp ce *Strategia de mobilitate 2030*, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 589/2024, constată importanța Complexului portuar Giurgiulești în calitate de nod crucial pentru comerțul extern și epicentru al creșterii economice al Republicii Moldova și stabilește drept prioritate creșterea intrărilor de nave în porturile conexe – *Obiectiv general 5. Sprijinirea condițiilor de dezvoltare a transportului pe căi navigabile interioare*.

Programul de activitate al Guvernului „UE, PACE, DEZVOLTARE”, setează drept prioritate *dezvoltarea continuă a infrastructurii și capacității operaționale a complexului portuar Giurgiulești*.

De asemenea, *Strategia națională de dezvoltare economică 2030*, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 393/2024, *Programul național de dezvoltare industrială pentru anii 2024-2028*, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 280/2024 și *Programul național de atragere a investițiilor și promovare a exporturilor pentru anii 2024-2028*, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 479/2024 – conțin angajamente și măsuri conexe creșterii economice sustenabile și incluzive în baza investițiilor private în sectoarele prioritare ale economiei Republicii Moldova, drept pentru care este necesară dezvoltarea în continuare a infrastructurii logistice și de transport în vederea facilitării creșterii economice prenotate.

Consecutiv, angajamentele în procesul de integrare europeană, în mod particular în materie de concurență și politică comercială/uniune vamală, solicită reforma regimului vamal și fiscal din Portul Internațional Liber Giurgiulești (PILG) după anul 2030. Totodată, Legea nr. 8/2005 nu reglementează alte aspecte de funcționare a PILG după anul 2030, în timp ce nesincronizarea perioadei de transmitere a terenului către Investitorul General și perioada de expirare a legii prenotate, generează incoerență și confuzie pentru agenții economici rezidenți ai portului și Investitorul General.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

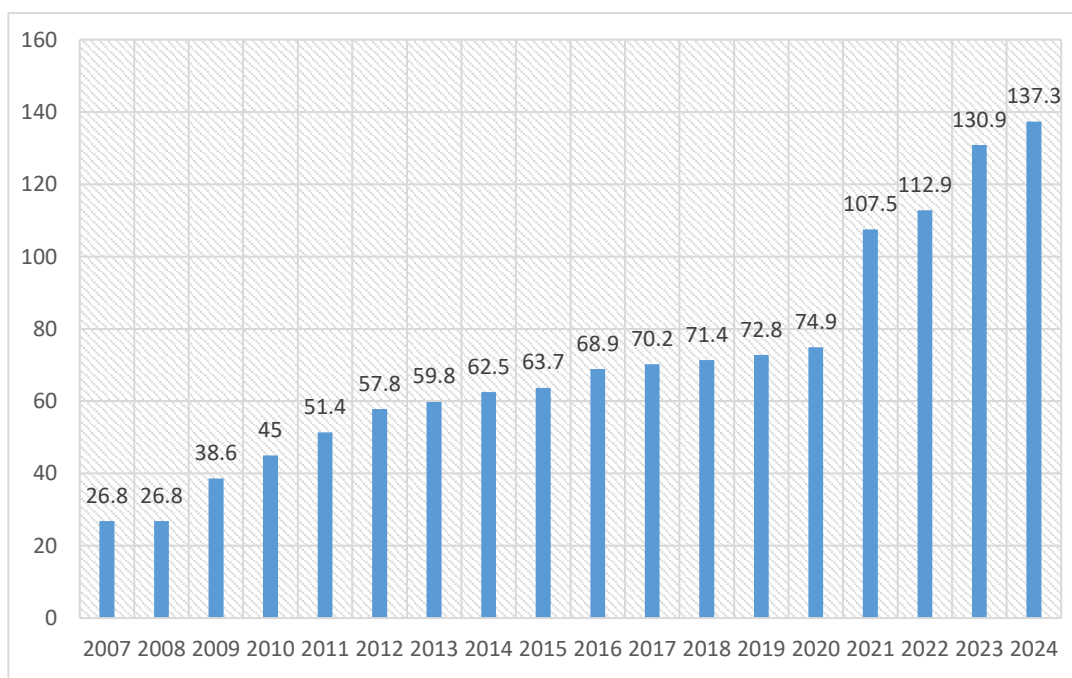
Intervenția este determinată de necesitatea asigurării unui cadru normativ transparent, coerent și previzibil, în vederea dezvoltării în continuare a obiectivului de infrastructură strategică a Republicii Moldova – PILG.

Portul Internațional Liber Giurgiulești, de rând cu Portul de pasageri și mărfuri Giurgiulești, constituie complexul portuar Giurgiulești, obiective de infrastructură strategică, devenite cruciale pentru logistica și comerțul extern al Republicii Moldova, în condițiile în care se numără și printre cele mai semnificative porturi ale sectorului inferior al Dunării.

Activitatea economică în PILG se realizează în conformitate cu prevederile *Acordului de investiții „Cu privire la Portul Internațional Liber „Giurgiulești” adoptat prin Legea nr.7/2005, Legii cu privire la Portul Internațional Liber „Giurgiulești” nr.8/2005, actele normative de punere în aplicare a lor și Acordului între Guvernul Republicii Moldova și ÎCS „Danube Logistics” SRL din 21 aprilie 2005.*

Sunt 74 de companii înregistrate în calitate de rezidenți ai PILG, la sfârșitul anului 2025. Valoarea totală a investițiilor în Portul Internațional, realizate de către Investitorul General și rezidenții portului pe întreaga perioadă de activitate a acestuia, conform situației din 31 decembrie 2024, a constituit 137,30 mil. dolari SUA.

Figura 1. Valoarea totală a investițiilor în PILG, mil. dolari SUA

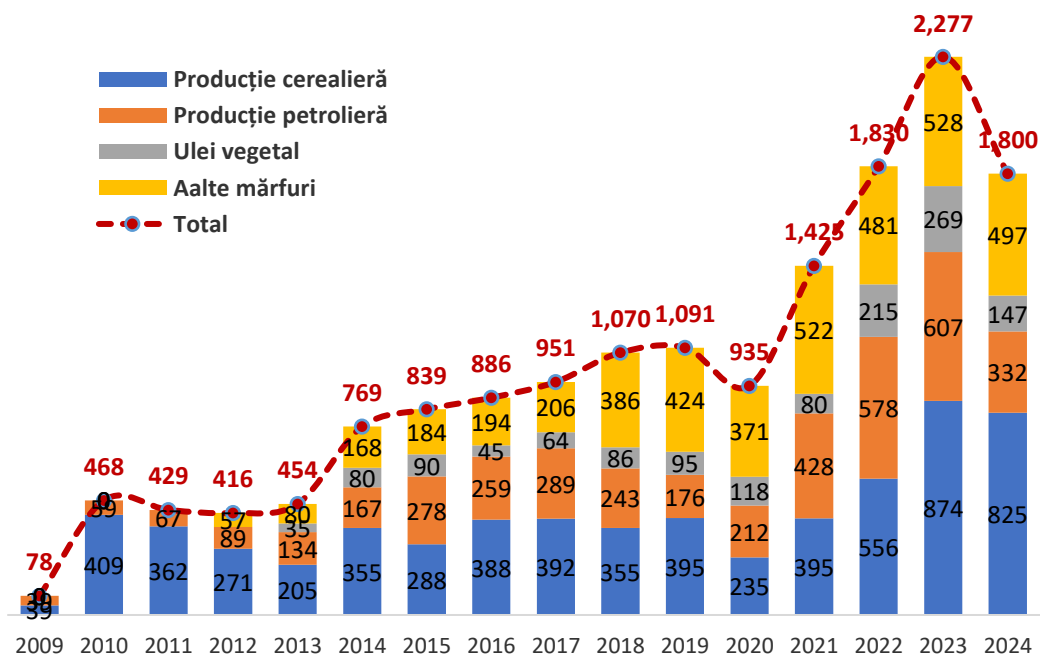
Sursa: Datele MDED.

Partea preponderentă a investițiilor cumulative, din momentul constituirii Portului Internațional până la finele anului 2024, este realizată de Investitorul General, ÎCS „Danube Logistics” SRL, care a investit 57,2 mil. dolari SUA (cca 47,7 % din valoarea totală a investițiilor efectuate în Portul Internațional).

Numărul mediu scriptic al angajaților companiilor, ce activează pe teritoriul Portului Internațional, la finele anului 2024 a constituit 806 persoane.

Activitatea terminalelor PILG cunoaște o dinamică ciclică dar pozitivă, în special după anul 2020. Deși cunoaște o scădere de 20,9 % comparativ cu anul precedent, în anul 2024 volumul total de mărfuri transbordate prin PILG a constituit **1,800 milioane tone**.

Figura 2. Volumul încărcăturilor transbordate prin intermediul PIL „Giurgiulești” pe tipuri de producție, mii tone.

Sursa: Datele MDED.

În anul 2024 de către rezidenții Portului Internațional au fost achitate impozite și taxe în sumă de 1432,9 mil. lei, inclusiv 645 mil. lei – accize, 679,8 mil lei – TVA.

Prin urmare, Portul Internațional Liber Giurgiulești confirmă statutul de infrastructură de transport de importanță strategică pentru Republica Moldova, în special în contextul reșezării rutelor comerciale cu acces la căile de comunicație terestră, feroviară, fluvială și maritimă, în timp ce continuitatea activității și dezvoltării PILG devine crucială pentru asigurarea securității economice și dezvoltării Republicii Moldova.

Din moment ce Legea nr. 8/2005 nu reglementează toate aspectele de funcționare a PILG după anul 2030 – perioada de funcționare a portului, regimul juridic al terenurilor pe care este amplasat portul și sincronizarea cu Contractul de locațiune a terenurilor, plata redevenței pentru dreptul de suprafață, respectarea destinației pentru aceste terenuri și obligației de a dezvolta în continuare acest obiectiv de infrastructură strategică etc – sunt necesare modificările operate prin proiectul de lege prenotat. Totodată, date fiind importanța asigurării transparenței și predictibilității pentru mediul de afaceri, operarea modificărilor,

implicit intrarea în vigoare a unora dintre acestea, este necesară de a fi realizată în termeni proximi.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege urmărește să creeze un cadru juridic modern, transparent, previzibil și aliniat la *acquis*-ul UE, care să stimuleze dezvoltarea în continuarea complexului portuar Giurgiulești. Obiectivele principale ale legii sunt următoarele:

- *Asigurarea unui regim juridic coerent, stabil și previzibil pentru Investitorul General și rezidenții PILG, aliniat la acquis-ul UE (extinderea perioadei de funcționare a PILG):*
 - Proiectul prevede modificarea Art. 1, alineatele care reglementează perioada de funcționare a PILG, definește PILG în calitate de obiectiv portuar strategic al Republicii Moldova, transmiterea prin contract de suprafață a terenului pentru dezvoltarea obiectivului către Investitorul General etc.
 - Proiectul prevede o nouă redacție pentru regimul vamal și fiscal din PILG, aliniat la normele Uniunii Europene în materie de ajutor de stat și regimuri vamale, pentru perioada post-2030.
- *Stimularea investițiilor private în zona de dezvoltare a PILG (crearea unui cadru de reglementare previzibil și prelungirea perioadei de funcționare va stimula activitatea economică și investițiile în PILG):*
 - Proiectul prevede prelungirea perioadei de funcționare și modificarea Art. 12 și prevede garanții pentru rezidenții PILG, pentru perioada post-2030.
- *Îmbunătățirea guvernării PILG (separarea activității Investitorului General de activitatea rezidenților, precum și raționalizarea activității reprezentantului Guvernului în PILG):*
 - Proiectul prevede o nouă redacție a Art. 3, dedicat exclusiv rezidenților PILG, implicit drepturile și activitățile eligibile de a fi desfășurate de către rezidenți.
 - Proiectul prevede o nouă redacție a Art. 5, dedicată exclusiv Administrării PILG, implicit drepturile și obligațiile Investitorului General.
 - Proiectul prevede o nouă redacție a Art. 6, care reglementează activitatea Reprezentantului Guvernului în PILG, implicit eficientizarea activității și transparența raportării.
- *Asigurarea securității economice ale Republicii Moldova (extinderea perioadei de funcționare și stabilirea obligației de utilizare a terenurilor aferente PILG în strictă conformitate cu destinația):*
 - Proiectul extinde perioada de funcționare a PILG, devenit unul dintre proiectele majore de logistică și infrastructură comercială a Republicii Moldova, implicit prevede la Art. 1 și Art. 1¹, dezvoltarea complexă a acestui obiectiv de importanță strategică și, respectiv, angajamente pentru Investitorul General de a respecta destinația terenului și normele de protecție a mediului și construcțiilor.
 - Proiectul aliniază regimul vamal și fiscal din PILG, precum și activitatea Investitorului General, la normele UE în materie de concurență și ajutor de stat, precum și la Codul vamal al Uniunii.

- *Consolidarea mecanismelor de protejare a bunurilor publice din proprietatea statului* (reglementarea dreptului de suprafață în PILG și plata redevenței):
 - Proiectul prevede completarea legii cu un articol distinct – Art. 1¹ – care stabilește regimul juridic al terenurilor PILG, implicit perioada de transmitere a dreptului de suprafață, plata redevenței și transmiterea terenurilor după stingerea dreptului de suprafață.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Două opțiuni alternative au fost analizate, implicit:

- Opțiunea alternativă I* - opțiunea de „a nu face nimic” – care presupune păstrarea situației existente. Această opțiune presupune păstrarea cadrului legal actual care reglementează funcționarea PILG, implicit menținerea redacției actuale a Legii nr. 8/2005 cu privire la Portul Internațional Liber „Giurgiulești”.
- Opțiunea alternativă II* – opțiunea presupune elaborarea unei legi noi care să reglementeze activitatea PILG.

Rezultatele analizei: Opțiunea I și Opțiunea II nu sunt opțiuni sustenabile pentru Republica Moldova.

- Opțiunea I nu este o opțiune viabilă întrucât menținerea redacției actuale a Legii nr. 8/2005 nu asigură predictibilitate pentru Investitorul General și pentru rezidenții PILG, implicit nu asigură claritate în raport cu angajamentele Republicii Moldova în raport cu Uniunea Europeană. De asemenea, actuala redacție a PILG nu oferă un mecanism suficient de protejare a bunurilor publice, implicit a terenurilor pe suprafața cărora este amplasat PILG.
- Opțiunea II nu este o opțiune viabilă pentru că nu asigură continuitatea funcționării PILG, respectiv nu poate reflecta realitățile existente în infrastructura portuară prenotată.

Prin urmare, având în vedere consecințele negative, riscurile sistemice și dezechilibrele asociate acestor opțiuni, acestea nu au fost reținute drept soluții de politici publice și, pe cale de consecință, autorul a considerat oportună elaborarea unui proiect de lege de modificare a Legii nr. 8/2005 cu privire la Portul Internațional Liber „Giurgiulești”.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul de lege nu are impact direct asupra sectorului public. Totodată, prevederile proiectului de lege, în mod particular reglementarea regimului juridic al terenurilor PILG, reprezintă expresia modernizării sectorului public și a consolidării capacității de protejare și valorificare a bunurilor publice.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului nu necesită alocarea surselor financiare suplimentare, respectiv nu implică alocarea de surse financiare suplimentare din bugetul de stat.

În fapt, proiectul de lege și acțiunile conexe care se impun, urmează să crească veniturile la bugetul public național, prin încasarea redevenței pentru transmiterea în suprafață a terenului pe care este amplasat Portul Internațional.

Compensițiile aferente exproprierii sunt realizate pentru o parte a terenurilor supuse procesului de expropriere, în timp ce plata schimbării destinației terenurilor și, cu atât mai mult, plata aferentă redevenței compensează aceste costuri.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul de lege va avea un impact pozitiv semnificativ asupra sectorului privat, prin asigurarea unui regim juridic coerent, stabil și previzibil pentru Investitorul General și rezidenții PILG, aliniat la *acquis-ul UE*.

Proiectul prevede *inter alia* menținerea garanțiilor acordate rezidenților PILG și extinderea garanțiilor pentru perioada post-2030, în timp ce îmbunătățirea guvernantei portului și transparentizarea funcționării acestuia contribuie la îmbunătățirea mediului de afaceri, la stimularea investițiilor și creșterea competitivității economiei naționale, fără a impune sarcini suplimentare pentru mediul de afaceri.

4.4. Impactul social

Prevederile stabilite în proiectul actului normativ vor contribui la crearea infrastructurii logistice și de transport pentru dezvoltarea economică durabilă și, pe cale de consecință, la reducerea inegalității și disparităților teritoriale.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil. Proiectul de lege nu reglementează mecanisme și proceduri noi de colectare și procesare a datelor cu caracter personal ale rezidenților PILG.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil. Proiectul nu conține dispoziții care să afecteze în mod diferențiat categoriile de persoane în funcție de gen, statut social sau alt criteriu de diferențiere.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul de lege conține prevederi care obligă Investitorul General să respecte normele de protecție a mediului și construcțiilor, drept pentru care urmează să contribuie la dezvoltarea sustenabilă a Republicii Moldova.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul de lege nu transpune *acquis-ul UE* în legislația națională, dar prevederile proiectului – *regimul vamal și regimul fiscal post-2030; abrogarea exonerării Investitorului General de la legislația cu privire la concurență; abrogarea regimului preferențial al plăților navale* – sunt aliniate la normele Uniunii Europene în materie de concurență și de regimuri vamale.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

-

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Întru respectarea prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului de lege a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării la compartimentul /transparența decizională/ și <http://particip.gov.md/> pe data de 05.02.2026 https://particip.gov.md/ro/document/stages*/16090.

Totodată, proiectul de lege a fost inclus în procesul de avizare prin consultarea autorităților și instituțiilor publice relevante https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16186. În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, respectivul proiect a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării www.mded.gov.md, la compartimentul *Transparență*, precum și pe pagina web www.particip.gov.md.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost examinat în cadrul Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (*demersul nr.38-78-2097 din 24.02.2026*), unde s-a constatat că:

Evaluarea proiectului de act normativ

Concluzia: Proiectul corespunde în mare parte cu principiile de reglementare a activității de întreprinzător.

Evaluarea notei de fundamentare (analizei impactului de reglementare)

Concluzia: Nota de fundamentare conține suficiente informații pentru a stabili necesitatea intervenției propuse, cu toate că nu conține toată informația necesară astfel corespunde parțial cu cerințele metodologice prevăzute de Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Proiectul de lege a fost supus expertizei juridice și anticorupție.

Prin expertiza juridică (*demersul Ministerului Justiției nr. 04/2-2026 din 24.02.2026*) s-a menționat lipsa obiecțiilor de ordin conceptual la textul proiectului de lege.

Prin expertiza anticorupție (*demersul Centrul Național Anticorupție nr. 06/2/3632 din 02.03.2026*) s-a concluzionat: În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit. a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost structurată potrivit exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit. a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor proiectului de lege necesită a) Proiect de modificare a Hotărârii de Guvern nr. 721/2005 și b) Semnarea Contractului de suprafață între Agenția Proprietății Publice și Investitorul General.

Secretar de stat

Oleg BIVOL